

ΔΙΑΚΟΝΙΑ

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΞΑΝΘΗΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΘΕΩΡΙΟΥ

ΕΤΟΣ Η' - ΤΕΥΧΟΣ 29 - ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ - ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ - ΜΑΡΤΙΟΣ 2003

Ἀπὸ τὰ ἐγκαίνια τοῦ πνευματικοῦ κέντρου τῆς ἐνορίας Ἁγ. Πέτρου-Παύλου
Πτεινοῦ

Η ΑΓΙΑ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Προξένησε έκπληξη η πρόταση της Ὁργανωτικῆς Ἐπιτροπῆς τῶν Ὀλυμπιακῶν Ἀγῶνων 2004 γιὰ τὴν πλήρη “ἀπελευθέρωση” τοῦ ὥρα-ριου λειτουργίας τῶν ἐμπορικῶν κα-ταστημάτων, ἡ ὁποία καὶ θὰ σημάνει στὴν πράξη τὴν κατάργηση τῆς ἀργίας τῆς Κυριακῆς.

Ἡ ὡς ἄνω πρόταση βροίσκει πολ-λὲς ἀντιδράσεις. Ἦδη ὁ Ἐμπορικός Σύλλογος Ξάνθης ἐξέφρασε τὶς ἀντιρρήσεις του. Ἐμεῖς ἐδῶ θὰ δια-τυπώσουμε μερικὲς σκέψεις ἐξ ἐπό-ψεως ὀρθοδόξου, σὲ ἀναφορὰ καὶ μὲ τὸν θεσμό τῆς οἰκογένειας, διάσταση πὺν εἶναι λίαν ἐνδιαφέρουσα καὶ πολλάκις ἐκφεύγει τῆς προσοχῆς τῶν ἀρμοδίων.

Κατὰ τὴν παλαιοδιαθηκικὴ διήγη-ση τοῦ βιβλίου τῆς Γενέσεως, ὁ Θεὸς ἐπλασε τὸν κόσμον σὲ ἕξι ἡμέρες καὶ τὴν ἕβδομη “κατέπαυσεν ἀπὸ τῶν ἔργων αὐτοῦ”. Ἡ ἕβδομη αὐτὴ ἡμέρα τῆς δημιουργίας θεωρήθηκε ἤδη ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τοῦ θεόσδοτου Μωσαϊκοῦ Νόμου ὡς ἡμέρα λατρείας καὶ κατα-παύσεως τοῦ Θεοῦ. Ὁ Κύριος, μὲ τὴν ζωὴ καὶ τὴν διδασκαλία του δια-φύλαξε τὴν οὐσία τῆς Σαββατικῆς ἀργίας, καταδικάζοντας τὸν ξηρὸ τύπο, καὶ μὲ τὴν Ἀνάστασή Του ἀπο-κάλυψε τὸ πραγματικὸ νόημα τοῦ σαββατισμοῦ, ἀναδημιουργώντας πλέον τὸν πεσμένο στὴν φθορὰ κό-σμο.

Μὲ τὸν τρόπο αὐτὸ γιὰ τὸ νέο

Ἰσραήλ, τὴν Ἐκκλησία, μιὰ νέα ἡμέ-ρα, ἡ “μία τῶν Σαββάτων”, ἡ ἡμέρα τῆς Ἀναστάσεως, ἡ Κυριακὴ, ἔγινε ἡ ἡμέρα τῆς λατρείας τοῦ Θεοῦ. Μάλι-στα, μέσα στὰ πλαίσια τῆς Ὁρθόδο-ξης Ἀνατολικῆς Αὐτοκρατορίας, ἡ Κυριακὴ ἐκτὸς ἀπὸ ἡμέρα λατρείας τοῦ Θεοῦ, γίνεται καὶ ἡμέρα ἀργίας.

Ἡ συνήθεια τῆς Κυριακῆς τηρή-θηκε μὲ εὐλάβεια ἀπὸ τὸν ὀρθόδοξο λαό μας. Τὶς τελευταῖες δεκαετίες μὲ τὴν κυριαρχία ἐνὸς νέου τρόπου ζωῆς, γιὰ τὴν πλειοψηφία τοῦ πληθυ-σμοῦ στὴ χώρα μας, ἡ Κυριακὴ ἔχει ἀποϊεροποιηθεῖ, δὲν εἶναι πλέον ἡμέ-ρα λατρείας τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ εὐκαι-ρία γιὰ ξεκούραση, γιὰ ἐκδρομὴ στὸ βουνὸ καὶ στὴν θάλασσα. Ὅμως, ὅταν ἡ Κυριακὴ χάνει τὴν ἱερότητά της, εἶναι ζήτημα χρόνου νὰ χάσει καὶ τὸν χαρακτήρα της ὡς ἀργίας.

Ἡ κατάργηση τῆς ἀργίας τῆς Κυ-ριακῆς, ἐκτὸς τῶν προφανῶν συνε-πειῶν πὺν θὰ ἔχει γιὰ τὴν ἐκκλησια-στικὴ ζωὴ, θὰ ἔχει ἐπιπτώσεις καὶ στὴν ζωὴ τῆς οἰκογένειας, ἀφοῦ θὰ χαθεῖ καὶ ἡ μοναδικὴ ἡμέρα πὺν μπο-ρεῖ ἡ οἰκογένεια νὰ συγκεντρωθεῖ στὸ Κυριακάτικο τραπέζι, ἡ μόνη ἡμέρα πὺν μπορεῖ δηλαδὴ νὰ συνα-νηθεῖ οὐσιαστικά.

Θὰ κλείσουμε αὐτὲς τὶς σκέψεις γιὰ τὴν ἀνάγκη διατήρησης τῆς ἀργίας τῆς Κυριακῆς μὲ μιὰ ἱστορία πὺν ἐκφράζει τὴν ἀπληστία τοῦ ἀνθρώπου. Προχωροῦσε κάποτε στὸ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΔΙΑΚΟΝΙΑ

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΙΣ
ΟΙΚΟΔΟΜΗΣ ΚΑΙ ΕΝΗΜΕΡΩΣΕΩΣ

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ-ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ-ΜΑΡΤΙΟΣ 2003
ΤΕΥΧΟΣ ΚΘ΄

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑ,
ΤΟΥ ΣΕΒΑΣΜΙΩΤΑΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ
ΞΑΝΘΗΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΘΕΩΡΙΟΥ
κ.κ. ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΟΝΟΣ

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ
ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ
ΞΑΝΘΗΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΘΕΩΡΙΟΥ

ΤΗΛ.: 2541022505 - 2541028305

FAX: 2541025581

Συντακτική Επιτροπή

Πρωτοπρ. Γεώργιος Ἀναγνωστόπουλος
Ἀρχιμ. Σωφρόνιος Γκουτζίνης
Ἀρχιμ. Παντελεήμων Μουτάφης

Φιλολογική Επιμέλεια

Ἀρχιμ. Ἰωακείμ Μούκανος

Σχέδια

Γιάννης Μενεσίδης

*Στὰ κείμενα διατηρεῖται
ἡ ὀρθογραφία τῶν συγγραφέων*

**ΔΙΑΝΕΜΕΤΑΙ ΔΩΡΕΑΝ
ΔΕΚΤΑΙ ΠΡΟΑΙΡΕΤΙΚΑ ΕΙΣΦΟΡΑΙ
ΑΡΘΡΑ - ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ**

Διεύθυνση

Περιοδικό **“ΔΙΑΚΟΝΙΑ”**
Ἱερά Μητρόπολις Ξάνθης & Περιθεωρίου
Τ.Θ. 270, Τ. Κ. 671 00 ΞΑΝΘΗ

ΕΚΤΥΠΩΣΗ
ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ “ΤΕΛΕΙΑ + ΠΑΥΛΑ”
ΓΡΑΦΕΙΑ: ΜΠΡΩΚΟΥΜΗ 31 ΞΑΝΘΗ
ΤΗΛ.: 2541024536, FAX: 2541075110
ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ: 1ο χλμ. ΞΑΝΘΗΣ-ΚΑΒΑΛΑΣ
ΤΗΛ.: 2541071178

δρόμο ἓνας φτωχὸς καὶ ταλαιπωρημένος διαβάτης. Σὲ ἓνα σημεῖο τοῦ δρόμου συνάντησε κάποιον ποῦ ἠ ἔνδυμασία καὶ οἱ τρόποι του μαρτυροῦσαν εὐγενὴ καὶ πλούσιο ἄνθρωπο. Ἄρχισαν νὰ κουβεντιάξουν. Ὁ φτωχὸς τοῦ ἔλεγε τὰ προβλήματα καὶ τὶς ἀνάγκες του καὶ ὁ πλούσιος ἀπὸ συμπόνια βγάζει καὶ τοῦ δίνει δύο χρυσὰ φλουριά. Συνέχισαν τὸ δρόμο τους καὶ τὴν συζήτησή τους καὶ ὁ σπλαχνικὸς ἄρχοντας κάποια στιγμή τοῦ δίνει ἄλλα δύο φλουριά. Ἦρθε τὸ μεσημέρι, κάθισαν σὲ μία πηγὴ νὰ ξεκουραστοῦν, ἔβγαλε ὁ πλούσιος τροφὴ ἀπὸ τὸν ντουρβά του καὶ τὴν ἔδωσε στὸν φτωχό. Τότε τοῦ δίνει καὶ ἄλλα δύο φλουριά, ἔξι συνολικά, καὶ τοῦ λέει: κρατᾶω τὸ ἔβδομο γιὰ μένα. Τότε ὁ φτωχὸς ἀρπάζει τὸ μαχαίρι του καὶ λέει: ἦ μοῦ δίνεις καὶ τὸ ἔβδομο ἢ σὲ σκοτώνω.

Τὰ ἔξι φλουριά εἶναι οἱ ἔξι ἡμέρες ποῦ χάρισε ὁ Θεὸς στὸν ἄνθρωπο νὰ δουλεύει γιὰ νὰ βγάζει τὸ ψωμί του καὶ νὰ καλύπτει τὶς ἀνάγκες του καὶ ἡ Κυριακὴ εἶναι ἡ ἡμέρα νὰ δοξάσει κανεὶς τὸν Θεό, νὰ ἐκκλησιασθεῖ, νὰ ξεκουραστεῖ, νὰ ἐπιδοθεῖ σὲ ἔργα ἀγάπης, νὰ εὐχαριστήσῃ τὸν Θεὸ γιὰ τὴν ἑβδομάδα ποῦ πέρασε καὶ νὰ τὸν παρακαλέσῃ γιὰ τὴν ἑβδομάδα ποῦ ἀρχίζει καὶ ἔτσι ἀγιάζεται ἡ ἡμέρα τῆς Κυριακῆς, ἡ πρώτη τῆς ἑβδομάδος.

Ἐὰν ἡ προτεινόμενη κατάργηση τῆς ἀργίας τῆς Κυριακῆς ἀποβλέπει στὴν αὐξηση τῆς κατανάλωσης καὶ στὴν μεγαλύτερα ἐξασφάλιση ἀγαθῶν, θὰ πρέπει νὰ ἔχουμε ὑπ’ ὄψιν μας ὅτι μᾶς χρειάζεται πρῶτιστα ἡ εὐλογία τοῦ Θεοῦ καὶ χωρὶς αὐτὴν μόνον ματαιοπονοῦμε καὶ κουραζόμεθα.

+ Ο ΞΑΝΘΗΣ ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΩΝ

ΑΠΟΚΡΙΑΤΙΚΕΣ ΣΚΕΨΕΙΣ

Ἄρχιμ. Σωφρονίου Γκουτζίνη
Ἱεροκήρυκος

Στὸν ἀπόηχο τῶν ἀποκριάτικων-καρναβαλικῶν ἐκδηλώσεων, πού καὶ φέτος πραγματοποιιήθηκαν σὲ κάθε γωνιὰ τῆς πατρίδας μας, εἶναι χρήσιμες ὀρισμένες σκέψεις σχετικὰ μὲ τὴ σημασία τῶν ἀποκριάτικων ἐθίμων, πού πολλὰ ἀπὸ αὐτὰ χάνονται στὰ βάθη τῶν αἰῶνων.

Τὰ ἔθιμα τῆς ἀποκριᾶς κατέχουν ἐξέχουσα θέση μέσα στὴν πλούσια λαϊκὴ μας παράδοση. Στὴν αὐθεντικὴ τους μορφή, πρὶν ὑποταγοῦν στὴν σκοπιμότητα τοῦ ἐντυπωσιασμοῦ καὶ τοῦ ἐμπορικοῦ κέρδους, ἐξέφραζαν τὸν παλμὸ τῆς καρδιάς τοῦ λαοῦ μας. Μέσα ἀπὸ μιὰ μακρὰ χρονικὴ διαδρομὴ ἀπὸ τοὺς ἀρχαιοελληνικοὺς χρόνους, ἐπιβίωσαν μέχρι τὶς μέρες μας καὶ χωνεύθηκαν μέσα στὸ χωνευτήρι τῆς ὀρθόδοξης παράδοσης. Δὲν εἶναι καθόλου τυχαῖο ὅτι ὄχι μόνο στὴ Θράκη, ἀλλὰ καὶ σὲ πολλὲς ἄλλες περιοχὲς τῆς πατρίδας μας, τὰ ἀποκριάτικα δρώμενα ξεκινοῦν καὶ καταλήγουν στὸ χῶρο τοῦ ναοῦ, ἀποδεικνύοντας μὲ τὸν τρόπο αὐτὸ τὴν ἀδιάσπαστη συνέχεια τοῦ ἑλληνισμοῦ ἀπὸ τὴν ἀρχαιότητα ἴσα

μὲ σήμερα.

Βέβαια, αὐτὸς ὁ παραδοσιακὸς τρόπος ἑορτασμοῦ τῆς ἀποκριᾶς σιγά-σιγά ἐξοβελίζεται γιὰ νὰ προβληθεῖ ἕνας τρόπος εἰσαγόμενος καὶ ἀλλότριος.

Ὡστόσο, παρὰ τὴν ἀλλοτριώσή της, ἡ ἀποκριὰ συνεχίζει νὰ συγκινεῖ τὸν ἄνθρωπο. Πρέπει δὲ νὰ παρατηρήσουμε ὅτι τὸ χαρακτηριστικότερο ἔθιμο αὐτῆς τῆς περιόδου, ὁ καρναβάλος καὶ οἱ μεταμφιέσεις, δὲν εἶναι μόνον ἑλληνικό, ἀλλὰ σχεδὸν παγκόσμιο φαινόμενο. Αὐτὴ ἡ παγκοσμιότητα τοῦ ἐθίμου δηλώνει κάτι. Ἐκτὸ θεολογικὴ σκοπιὰ μποροῦμε νὰ υποστηρίξουμε ὅτι ἐκφράζει προπάντων τὴν ἀνάγκη γιὰ μεταμόρφωση καὶ ἀλλαγὴ τοῦ ἀνθρώπου. Αὐτὴ ἡ πανανθρώπινη ἀνάγκη, ἐξηγεῖ, ἄλλωστε καὶ τὴν παγκοσμιότητα τοῦ ἐθίμου.

Συνήθως ἡ ἐκκλησιαστικὴ κριτικὴ στὰ ἔθιμα τῆς ἀποκριᾶς ἐπικεντρώνεται στὴν ἀπόρριψή τους ὡς εἰδωλολατρικῶν. Αὐτὴ ἡ ἀντίδραση ἔχει μέσα της σπέρματα πουριτανισμοῦ, ὁ ὁποῖος ἐπηρρέασε σημαντικὰ τὴν ἐκκλησιαστικὴ ρητορικὴ στὸ νεοελληνικὸ κράτος, γιὰ λόγους πού δὲν

εἶναι τοῦ παρόντος νὰ ἐξηγηθῶν. Νομίζουμε ὅμως πῶς ἡ γνήσια θεολογικώτατη ἀντίδραση τῆς Ἐκκλησίας ἔχει ἐκδηλωθεῖ ἤδη ἀπὸ τὶς ἀπαρχές τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας, μὲ τὸν πλέον ἐκφραστικὸ τρόπο, τὴ διαμόρφωση τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ἑόρτιου κύκλου: ἡ Ἐκκλησία, δίπλα σὲ κάθε παγανιστικὴ (εἰδωλολατρικὴ) γιορτῆ, ἔβαζε μιὰ δική της, γιὰ νὰ μᾶς ἀποκαλύψει τὸ ἀληθινὸ νόημα τῆς ἑορτῆς. Δὲν εἶναι, λοιπόν, δάκτυλος τοῦ πονηροῦ καὶ πειρασμὸς τὸ ὅτι τὶς ἅγιες αὐτὲς μέρες τοῦ Τριωδίου καὶ τῆς

Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς γιορτάζονται οἱ ἀποκριές καὶ τὰ καρναβάλια. Ἀκριβῶς τὸ ἀντίθετο συμβαίνει. Ἡ Ἐκκλησία εἶναι αὐτὴ πὺν στὴ συγκρομημένη χρονικὴ περίοδο,

κατὰ τὴ διάρκεια τοῦ καρναβάλου, τελεῖ τὶς δικές της γιορτές, τὸ κατανυκτικὸ Τριῶδιο, θέλοντας νὰ μᾶς ἀναπροσανατολίσει στὶς ἐπιλογές μας. Στρέφει τὴν προσοχὴ ἀπὸ τὴν ἐπιφάνεια στὸ βάθος, ἀπὸ ἔξω πρὸς τὰ μέσα.

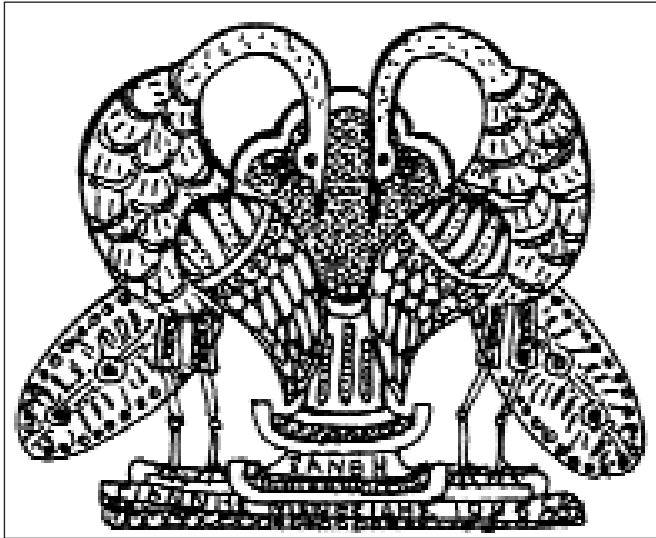
Ἡ Ἐκκλησία κατανοεῖ τὴν τραγικότητα τοῦ ἀνθρώπου, πὺν φαίνεται

ἰδιαίτερα στὴ γιορτῆ τοῦ καρναβάλου. Ἐπιθυμεῖ ὁ ἄνθρωπος τὴν ἀλλαγὴ, τὴν μεταμόρφωση, ψάχνει τὴ χάρα, ἡ ὁποία ὅμως κρατᾶ λίγο καὶ χάνεται. Δὲν εἶναι καθόλου τυχαῖο, ὅτι σὲ πολλὲς περιοχές τῆς πατρίδας μας τὸ καρναβάλι τελειώνει μὲ τὸ “κάψιμο” τοῦ βασιληᾶ καρναβάλου, πὺν δηλώνει, ἴσως, αὐτὴ του τὴν ἀνεπάρκεια. Ἐρχεται λοιπὸν ἡ Ἐκκλησία καὶ τὴν ὥρα πὺν κορυφώνεται ἡ ἀποκριάτικη μέθη, μᾶς καλεῖ στὸ δικό της μεθύσι, δίνοντάς μας τὴ δυνατότητα, παρὰ τὴν ἀναξιότητά μας, νὰ

γίνουμε παιδιὰ τοῦ Θεοῦ καὶ νὰ ζητήσουμε τὸ πρόσωπο τοῦ Κυρίου, πὺν θὰ μᾶς δώσει τὴν κρείττονα καὶ μένουσα ὕπαρξη: «Μὴ ἀποστρέψης τὸ πρόσωπόν Σου ἀπὸ τοῦ παιδός Σου,

ὅτι θλίβομαι, ταχὺ ἐπάκουσόν μου, πρόσχες τῇ ψυχῇ μου καὶ λύτρωσαι αὐτήν».

Αὐτὴ τὴν ὑπαρκτικὴ ἀλλαγὴ καὶ μεταμόρφωση χαρίζει ἡ πνευματικὴ ζωὴ καὶ παράδοση τῆς Ἐκκλησίας μας. Μένει σὲ ὅλους μας, τοὺς ἐγγύς καὶ τοὺς μακρὰν νὰ τὴν ἐπιζητήσουμε.

Η Μερίμνα Της Μητροπόλεως Ξάνθης Για Το Νεκροτάφειο και Την Ταφή κατά Τα Τέλη Του 19^{ου} αιώνα και Τις αρχές Του 20^{ου}

Ιωάννη Μ. Μπακιριτζή
Ίστορικού

Οι ανάγκες ταφής των νεκρών στην παραδοσιακή κοινωνία του ὀθωμανοκρατούμενου Ἑλληνισμού καλύπτονταν μὲ τὴ χρήση τοῦ προαύλειου χώρου τῶν ναῶν. Κατὰ τὰ τέλη, ὅμως, τοῦ 19^{ου} αἰῶνα ἡ ἀστική ἀνάπτυξη τῆς Ξάνθης καὶ ἰδίως τοῦ χριστιανικοῦ τῆς πληθυσμοῦ ἔλαβε τέτοια ἔκταση, ὥστε κατέστησε ἐπιτακτικὴ τὴν ἐξεύρεση ἐπαρκoῦς χώρου γιὰ τὴν κάλυψη τῶν ἀναγκῶν τῆς κοινότητας. Αὐτονόητο εἶναι ὅτι ὁ χώρος μποροῦσε νὰ βρισκεται μόνο στὴν ἐκτὸς τοῦ ἀστικοῦ πυρῆνα πλησιόχωρη ὑπαιθρο.

Ὅφειλουμε, ἐπίσης, νὰ ἐπισημάνουμε ὅτι ὁ κοιμητηριακὸς ναὸς τοῦ ἀγίου Κηρύκου ἦδη ἀπὸ τὸ ἔτος 1898 πρέπει νὰ διέθετε ἀρκετοὺς πόρους, ἀφοῦ εἶναι μία ἀπὸ τὶς τέσσερις ἐκκλησίες ποὺ συμμετέχουν ἐνεργῶς ἐφιλανθρωπικὲς δραστηριότητες, ἐνῶ, γιὰ τὴν ἐνίσχυσή του, εἶχε προβλεφθεῖ ὅτι ὁ ἱερέας του εἶχε τὸ πρόνομο μιὰ φορὰ τὸ χρόνο, τὴν παρα-

μονὴ τῶν Θεοφανείων, νὰ φωτίζει ὅλη τὴν πόλη, σύμφωνα μὲ τὴν ἀπόφαση τῆς Δημογεροντίας τῆς 19-12-1910.

Ἰδιαίτερο ἐνδιαφέρον ὁμως παρουσιάζει ἡ μελέτη, μέσα ἀπὸ τὶς ἀποφάσεις τῆς Δημογεροντίας Ξάν-

θης, τῶν ζητημάτων ποὺ κατὰ καιροὺς ἀνέκυπταν στὸ ζήτημα τῆς συντήρησης καὶ διαχείρισης τοῦ κοιμητηρίου, τῶν ἐπιτροπῶν ποὺ ἀναλάμβαναν αὐτὰ τὰ καθήκοντα, ἀκόμη

τῶν τιμῶν τῶν οἰκογενειακῶν τάφων, τοῦ τρόπου καὶ τοῦ τυπικοῦ τῆς ἐξοδίου ἐκφορᾶς.

Στὴ συνεδρίαση τῆς Δημογεροντίας τῆς 23-4-1898, ὑπὸ τὴν προεδρία τοῦ πρωτοσυγγέλλου, ἀρχιμανδρίτη Κωνστάντιου, καθορίστηκε ὁ τρόπος ποὺ θὰ γινόταν ἐφεξῆς ἡ ἐξόδιος ἐκφορὰ. Ἀποφασίστηκε νὰ καταργηθεῖ ἡ ἔξις, νὰ ὀδηγεῖται ὁ νεκρὸς μὲ ψαλμοὺς καθ' ὅλη τὴν πομπὴ καὶ μέχρι τὸ νεκροταφεῖο. Αἰτία ἦταν, ὅτι κατὰ τὴν ἐπιστροφὴ τῶν

έξαπτέρυγων στους ναούς παρατηροῦνταν μεγάλη ἀταξία πού χαρακτηρίζεται ἀπρεπής και σκανδαλώδης. Για τήν ἀντιμετώπιση τῆς κατάστασης ἀποφασίστηκε παμψηφεί, μετά τή λήξη τῆς νεκρώσιμης ἀκολουθίας, τὰ ἑξαπτέρυγα νά μένουν στήν ἐκκλησία και ἡ ἐκφορὰ νά γίνεται μέ ἕναν ἀπλό Σταυρό και μέ ψαλμούς μέχρι τὸ Κοῦμ Τσαρσί (ὀθωμανική ὀνομασία τῆς σημερινῆς κεντρικῆς πλατείας). Ἐπὶ ἐκεῖ ἡ πομπή θά συνεχίζει σιωπηρὰ και θά καταλήγει στο νεκροταφεῖο.

Τὸ 1902 ἐμφανίζεται στήν Ξάνθη και ἡ πρώτη ἱππήλατη νεκροφόρα ἄμαξα, για τή χρήση τῆς ὁποίας πληροφοροῦμαστε ἀπὸ τὴ συνεδρίαση τῆς 1-4-1902, ὑπὸ τὴν προεδρία τοῦ Πρωτοσυγκέλλου Ἰωακείμ. Μετά τὴν περὰ τῆς κατασκευῆς τῆς νεκροφόρας τροποποιεῖται τὸ ἄρθρο 3 τοῦ κανονισμοῦ περὶ ταφῆς τὸ ὁποῖο προέβλεπε τίς τιμές κατά τὴν τάξη τῆς κηδείας, πού ἐπέλεξαν οἱ συγγενεῖς τοῦ νεκροῦ. Ἔτσι, λοιπόν, ἐφεξῆς ἡ κηδεία πρώτης τάξεως θά κοστίζει 4 ὀθωμανικὲς λίρες ἀντὶ 2 μέχρι τότε, ἡ ἀντίστοιχη δευτέρας τάξεως 2 ἀντὶ μιᾶς, ἐνῶ για τὴν τρίτη τάξη τρία μετζήτια (τὸ ἀργυρὸ μετζήτι εἶχε τὴν ἐποχὴ αὐτὴ τὴν ἰσοτιμία τοῦ 20% τῆς ὀθωμανικῆς λίρας). Ἐκὸμῃ, προβλεπόταν ἡ νεκρώσιμη δέηση νά τελειώνει στο ναὸ και, μετά τὸ τέλος τῆς ἀκολουθίας, ἡ σορὸς νά μεταφέρεται ἀμέσως στο νεκροταφεῖο ἀπὸ τὴν ἄμαξα πού θά περιμένε ἔξω ἀπὸ τὸ ναὸ γι' αὐτὸ τὸ λόγο.

Εἶναι, πιστεύουμε, προφανὲς ὅτι

οἱ διατιμήσεις αὐτὲς στόχευαν στήν ἐπαύξηση τῶν κοινοτικῶν πόρων, τῶν τόσο ἀναγκαίων για τὴν κάλυψη τῶν ἐξόδων τῆς πληθῶρας τῶν κοινοτικῶν ἰδρυμάτων (π.χ. σχολείων) πού συντηροῦσαν ἀπὸ κοινοῦ Δημογεροντία και Μητρόπολη, ἀλλὰ και για τὴ δημιουργία νέων (π.χ. τοῦ σχεδιαζόμενου κοινοτικοῦ νοσοκομείου).

Θὰ ἦταν, ὡστόσο, ἐσφαλμένη ἡ πιθανὴ ἐντύπωση, ὅτι τὰ οικονομικὰ αὐτὰ βάρη ἐπιβάλλονταν στους ὤμους ὅλων τῶν Χριστιανῶν ἀδιακρίτως οικονομικῶν δυνατοτήτων και κοινωνικῆς θέσεως. Ἐναντιθέτως, ἀφοροῦσαν σὲ ὅσους ἀποδεδειγμένα μποροῦσαν νά ὑποστοῦν τὸ κόστος, και ἀντιδροῦσαν. Για νά εἶναι δὲ ἀπόλυτα συνεπῆς και κατατοπισμένη ἡ ἐπιτροπὴ τοῦ Νεκροταφείου στὸν καθορισμὸ τῆς διατίμησης τῶν τάφων, στή συνεδρίαση τῆς 23-6-1911 ἀποφασίζει νά ζητήσει ἀρχιτεκτονικὰ σχέδια τῶν οἰκογενειακῶν τάφων και ἔπειτα νά ἀποφανθεῖ για τὸ ὕψος τῶν αὐξήσεων. Σὲ περιπτώσεις δὲ θανάτων ἀπόρων, ὄχι μόνο δὲ γινόταν λόγος ὑποβολῆς τῶν οἰκογενειῶν τους σ' ὅλα αὐτὰ τὰ ἔξοδα, ἀλλὰ στή συνεδρίαση τῆς 19-12-1910 δίνεται ἡ δυνατότητα στὸν ταμία τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Ἐλέους τῶν πτωχῶν νά τίς ἐνισχύει και οικονομικά. Μὲ ὅλα τὰ παραπάνω διαπιστώνεται τὸ ἔντονο ἐνδιαφέρον τῆς κοινότητος και τῆς Μητρόπολης, νά ρυθμίσει τὸ πλῆθος λεπτομερειῶν πού ἀφοροῦσαν στο κοινωνικὸ μέρος τῆς ταφῆς.

ΝΟΜΟΣ Η ΠΡΟΣΩΠΟ;

Πρωτ. Γεωργίου Ἀναγνωστόπουλου
Ἐναπλ. Καθηγητοῦ Δ.Π.Θ.

Ημέγιστη ἐπιτυχία τῆς ἐπιστημονικῆς μεθόδου, ὅσον ἀφορᾷ κυρίως τὶς φυσικὲς ἐπιστῆμες, εἶναι ἡ ἀνίχνευση νόμων μόνιμης λειτουργίας τῆς φύσεως. Ἡ ἀνίχνευση Φυσικῶν Νόμων, πὺν περιγράφονται ἀπὸ μαθηματικὲς σχέσεις, εἶναι ἓνα ἐξαίρετο ἐπίτευγμα τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος καὶ εἶναι ἡ βάση τοῦ σύγχρονου τεχνικοῦ πολιτισμοῦ καὶ τῶν ἐπιτευγμάτων του (Φυσικῆς, Ἡλεκτρονικῆς, Τηλεπικοινωνιῶν, Πληροφορικῆς, ἐν μέρει τῆς Ἰατρικῆς καὶ τῆς Βιολογίας κτλ.). Εἶναι ἡ θαυμαστὴ ἀνακάλυψη τοῦ ἀριθμοῦ, τῆς σχέσεως καὶ τοῦ λόγου ὡς δομικῶν στοιχείων τῆς Ἄρμονίας, τὴν ὁποία ἀνιχνεύει ἡ σύγχρονη ἐπιστήμη στὸν φυσικὸ κόσμον, ἐπαληθεύοντας τὴν ῥήσιν τοῦ Πυθαγόρα ὅτι τὰ πάντα εἶναι ἀριθμὸς. Τὸ καίριον ἐρώτημα ὅμως πὺν θέτει ἡ ἀνάπτυξη τῆς ἐπιστήμης εἶναι τὸ ἑξῆς: Εἶναι ὁ Ἄριθμὸς, ἢ ὁ Νόμος, ἡ τελικὴ οὐσία τοῦ κόσμου; Ἐξαντλεῖται ἡ λογικότητα

τοῦ κόσμου σὲ μιὰ ἀπρόσωπη λογικότητα φυσικῶν Νόμων καὶ ἀριθμητικῶν σχέσεων; Ἄν δεχθοῦμε τὴν ἀριθμητικὴν ἄρμονίαν καὶ τὴν ἀπρόσωπη λογικότητα τοῦ Νόμου, ὡς τὴν τελικὴν λογικότητα πὺν οὐσιοποιεῖ τὴν φύσιν καὶ τὴν κάνει κόσμον (=κόσμημα), τότε ἀναδύεται ἡ συνείδησις τοῦ παράλογου μιᾶς συνειδητῆς λογικῆς ὑπάρξεως, πὺν ἀναζητεῖ νόημα ζωῆς μέσα σ' ἓνα λογικὸν κόσμον, πὺν ὅμως δὲν ἔχει ἀντικειμενικὸν λόγον νόημα. Ἡ θεωρητικὴ αὐτὴ πίστις νομίζουμε ὅτι ἐφαρμόζεται πρακτικὰ ὡς μηχανοποίηση τῆς ζωῆς καὶ τῆς Παιδείας, ὡς διάσπασιν τῶν σχέσεων μεταξὺ τῶν ἀνθρωπίνων προσώπων καὶ προσώπου-φύσεως, ὡς ἀκράτεια διαχείρισις τῆς κοινωνίας μέσῳ τοῦ ἠλεκτρονικοῦ φακελώματος καὶ τοῦ ἀστυνομικοῦ κράτους, ὡς συνάντησις τέλος μὲ τὸ παράλογον τοῦ θανάτου μέσα σ' ἓνα ὁμορφο ἐκσυγχρονισμένο καὶ ὀρθολογικὸν κόσμον.

Ἡ Θεία Λειτουργία, ὡς προσφορὰ

ζωῆς (“ὑπὲρ τῆς κόσμου ζωῆς”), καὶ ὄχι θανάτου, δὲν ἀρχίζει μὲ τὴν φράση “Εὐλογημένη ἡ βασιλεία τοῦ Νόμου” ἢ “Εὐλογημένη ἡ βασιλεία τοῦ Ἀριθμοῦ”, ἀλλὰ “Εὐλογημένη ἡ Βασιλεία τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος”. Εὐλογοῦμε, δηλαδὴ δεχόμεστε, μακαρίζουμε, καὶ πορευόμαστε πρὸς τὴν Βασιλεία τῶν Προσώπων καὶ τῆς Ἀγάπης τῶν Προσώπων. Αὐτῶν πού ἀριθμοῦνται ὡς διαφορετικὰ πρόσωπα καὶ πού ταυτόχρονα ὑπερβαίνουν τὴν ἀρίθμηση, ὡς Ἕνας Θεός. Μία Βασιλεία. Διότι τολμοῦμε, μετὰ τὴν ἔνταξή μας στὴν κοινωνία τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, νὰ ἐπικαλούμαστε τὸν “ἐπουράνιον”, “ἀπερινόητον”, “ἀόρατον”, “ἀκατάληπτον” Θεόν, ὄχι ὡς “Οὐσία” ἢ “Ἀριθμὸ” ἢ “Νόμο”, ἀλλὰ “Πάτερ ἡμῶν”.

Ἡ ἀπόλυτη Μονάδα, καὶ ἡ ἐξ αὐτῆς πολλαπλότητα τῶν μονάδων, ἐγκαθιστᾶ εἴτε τὴν ἐξουσία τοῦ Ἐνὸς (θηρσκευτικὴ ἢ πολιτικὴ Μοναρχία), εἴτε τὴν διαμάχη τῶν πολλῶν μονάδων (πόλεμοι τῶν θεῶν ἢ τῶν ἐθνῶν, σύγκρουση στὴν κοινωνία). Ἡ πολ-

λαπλότητα πάλι, ὡς ἐπανάληψη τοῦ ἴδιου, ἐγκαθιστᾶ τὴν ὁμοιομορφία καὶ τὴν ἐξ αὐτῆς ἀνία, σ’ ἓνα ἴσως παγκοσμιοποιημένο, ἀλλὰ χειραγωγημένο κόσμο ὑπὸ μία Ἀνώτατη Ἀρχή. Ἡ ἐν Τριάδι Μονὰς φανερῶναι τὸ Πρόσωπο καὶ τὴν Ἀγάπη ὡς τὴν αἰτία καὶ τὸ Πρότυπο τῆς Δημιουργίας, καὶ τῆς ἐν ἀγάπῃ ἐνώσεως τῶν διαφορετικῶν.

Ἡ πρώτη λοιπὸν οὐσιώδης διαφορὰ τῆς αὐτονομημένης ἐπιστημονικῆς καὶ τῆς λειτουργικῆς γνωστικῆς μεθοδολογίας ἐγκείται στὸ ὅτι, κατὰ τὴν δευτέρη, ἡ τελικὴ Ἀλήθεια καὶ Ὁμορφία τοῦ κόσμου ἀναζητοῦνται στὸ Πρόσωπο, τὸ ὁποῖο ὑπερβαίνει τὸν ἀριθμὸ ($1=3$, $1=2$), ἐνῶ κατὰ τὴν πρώτη, τὸ ζητούμενο εἶναι ὁ Νόμος καὶ ὁ Ἀριθμὸς.

Διερωτῶμαι, μήπως τὰ ἀδιέξοδα τοῦ

δυτικοῦ πολιτισμοῦ ἀνάγονται σὲ μεγάλο βαθμὸ στὴν ἀπολυτοποίηση τῆς ἀρίθμησης καὶ τῆς λογικῆς τοῦ Νόμου ὡς κατεξοχὴν ἐργαλείων ἐρμηνείας καὶ διαχειρίσεως τοῦ κόσμου.

Ἀπόσπασμα ἀπὸ τὸ ἄρθρο “Ἡ λειτουργία τῆς ἐπιστημονικῆς γνώσης καὶ ἡ Λειτουργικὴ γνωσιολογία”, στὸ Τόμο “Ἐπιστῆμες, Τεχνολογίες Αἰχμῆς καὶ Ὁρθοδοξία”, Ἔκδοση Ι. Συνόδου Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, σ. 108-122, Ἀθήνα, 2002.

ΟΙ ΤΡΕΙΣ ΙΕΡΑΡΧΕΣ 3 Ο ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ

Νικολάου Φωτιάδη
Ἀντιστρατήγου ἐ.ἀ.

Οί Τρεῖς Ἱεράρχες, ὁ Μέγας Βασίλειος, ὁ Γρηγόριος ὁ Θεολόγος καὶ ὁ Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος, ἔζησαν τὸν 4^ο μ.Χ. αἰῶνα. Καὶ οἱ Τρεῖς ὑπῆρξαν μεγάλα ἠθικὰ ἀναστήματα. Τρεῖς διάνοιες ἐξέχουσες, σπινθηροβόλες, πανεπιστήμονες. Τρεῖς καρδιές ἀνδρεῖες, γενναῖες, τρυφερὲς καὶ εὐαίσθητες. Τρεῖς ψυχὲς ἅγιες ποὺ τίς γιορτάζουμε κάθε χρόνο στὶς 30 Ἰανουαρίου. Αὐτοὶ θεμελίωσαν τὴν ἐποχὴ τους στὴν ὀρθή Πίστη, τὴν Ὁρθοδοξία. Ἑλληνικὰ μορφώθηκαν καὶ ἑλληνικὰ δίδαξαν. Κανένας ἄλλος λαὸς δὲν ἔχει τέτοιες προσωπικότητες γιὰ νὰ καυχηθεῖ. Ἡ πνευματικὴ κοσμοθεωρία τους, ἡ βαθειὰ μόρφωσή τους, ἡ Χριστιανικὴ ζωὴ τους ἐμφάνισαν πληρότητα σοφίας καὶ ἀρετῆς.

Ποιὸ ὅμως ἦταν τὸ κλίμα τῆς ἐποχῆς τους; Μέσα σὲ ποιά ἀτμόσφαιρα ἔζησαν, ἄνθισαν καὶ καρποφόρησαν οἱ μεγάλοι αὐτοὶ στυλοβάτες τοῦ Χριστιανισμοῦ; Ὁ 4^{ος} αἰῶνας χαρακτηρίσθηκε ὡς ἐποχὴ τρομερῶν ζυμώσεων! Μεγάλες κοινωνικὲς καὶ πνευματικὲς ἀνακατατάξεις συγκλόνισαν τὸ ἀχανὲς κράτος τῆς Ρώμης. Διαδόθηκε μὲ μεγάλη ταχύτητα ὁ Χριστιανισμὸς μὲ ἀποτέλεσμα νὰ

ἀλλάξουν οἱ θρησκευτικὲς ἀντιλήψεις, νὰ ἐπέλθουν σημαντικὲς ἀλλαγὲς στὴν κοινωνικὴ καὶ πνευματικὴ κίνηση, τὸ γκρέμισμα τῶν εἰδωλολατρικῶν δοξασιῶν. Τὸν 4^ο αἰῶνα, μέσα ἀπὸ τὸ Χριστιανικὸ πρίσμα ἀνασυγκροτήθηκε ὁλόκληρη ἡ ἀνθρώπινη ζωὴ. Ὁ Χριστιανισμὸς εἶχε τὸ λόγο του στὴν ἐπίγεια καὶ στὴ μεταθανάτια ζωὴ. Πῆρε θέση ἀπέναντι στὸν ἄνθρωπο, στὶς κοινωνικὲς σχέσεις, στὴ θέση τῆς γυναίκας ἀπέναντι στὸν ἄντρα καὶ στὸ Θεό, στὴν οἰκογένεια, στὴ σημασία τοῦ γάμου, στὴν ἀξία τοῦ κόσμου καὶ στὴ σημασία τοῦ πνεύματος. Μέσα ἀκριβῶς σ' αὐτὲς τίς ἀνακατατάξεις, οἱ Τρεῖς Ἱεράρχες πίστεψαν στὸ Χριστιανισμό, ἔζησαν τίς συνέπειές του στὴ ζωὴ τους.

Ὁ Μέγας Βασίλειος γεννήθηκε τὸ 330 στὴν Καισάρεια τῆς Καππαδοκίας. Ἔμαθε τὰ πρῶτα του γράμματα ἀπὸ τὸν πατέρα του καὶ μετὰ φοίτησε στὶς Ἑλληνικὲς Σχολὲς τῆς Καισάρειας, σημαντικὸ κέντρο Ἑλληνικῶν γραμμάτων. Ἀργότερα φοίτησε στὴν Κωνσταντινούπολη (347-349) καὶ τέλος στὴν Φιλοσοφικὴ Σχολὴ Ἀθηνῶν. Ἡ Ἱστορία, ἡ Ρητορικὴ, ἡ Φιλοσοφία, ἡ Γεωμετρία, ἡ

Ἀστρονομία καὶ ἡ Ἱατρικὴ ἀποτελοῦσαν τὰ κύρια ἀντικείμενα τῆς πολὺπλευρης παιδείας του. Ἐπισκέφθηκε τὴν Συρία, τὴν Παλαιστίνη, τὴν Μεσοποταμία, τὴν Αἴγυπτο καὶ μαθήτευσε στοὺς μεγάλους ἀσκητὲς τῆς ἐποχῆς ἐκείνης Μ. Ἀντώνιο, Παῦλο καὶ Μέγα Ἀθανάσιο. Βαπτίσθηκε Χριστιανὸς καὶ χειροθετήθηκε Ἀναγνώστης στὴν Καισάρεια τὸ 358, διαθέτοντας τὴν περιουσία του στὴν κοινωνικὴ πρόνοια τῆς Ἐκκλησίας. Ὡς ἀσκητὴς ἔγραψε μαζί μὲ τὸν Γρηγόριο τὸν Θεολόγο τὴν Ἀνθολογία τῶν ἔργων τοῦ Ὁριγένη καθὼς καὶ τοὺς κανόνες τοῦ μοναχικοῦ βίου. Χειροτονήθηκε Πρεσβύτερος τὸ 362 ἀπὸ τὸν Μητροπολίτη Εὐσέβιο καὶ ἀνέλαβε τὴν ἀντιμετώπιση τῶν αἵρετικῶν. Ἰδρυσε φιλανθρωπικὰ ἰδρύματα στὴν Καισάρεια, πὺν ἔφεραν τὸ ὄνομα Βασιλείας. Ἐκλέχτηκε Μητροπολίτης Καισάρειας τὸ 370 σὲ ἡλικία 40 ἐτῶν. Ἀποτελεῖ ὑπόδειγμα Ἱεράρχη καὶ δίκαια ἡ Ἐκκλησία μας τὸν ἀναγνωρίζει ὡς Οἰκουμενικὸ Διδάσκαλο.

Ὁ Γρηγόριος Ναζιανζηνὸς γεννήθηκε στὴν Ἀριανζὸ τὸ 329. Συμπλήρωσε τὶς σπουδὲς του στὴν Ἀθήνα, ὅπου συνάντησε τὸν Μέγα Βασίλειο. Ἡ κοινοβιακὴ τους ζωὴ διεκόπη τὸ 365, ὅταν ἓνας λιμὸς πὺν ἔπεσε στὴν Καππαδοκία, ἀνάγκασε τὸν Βασίλειο νὰ σπεύσει σὲ βοήθεια τῶν συμπατριωτῶν του. Ὁ Γρηγόριος ἐξελέγη Ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως στὰ χρόνια τοῦ αὐτοκράτορα Θεοδοσίου. Πέρασε πολλὰς δοκιμασίες καὶ στὸ τέλος τὸν καθαίρεσαν

καὶ τὸν ἐξόρισαν μέχρι τὰ τελευταῖα χρόνια τῆς ζωῆς του.

Ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος γεννήθηκε στὴν Ἀντιόχεια. Λόγω τῆς εὐγλωττίας του πῆρε τὸ ἐπώνυμο Χρυσόστομος. Χειροτονήθηκε πρεσβύτερος καὶ ἄρχισε νὰ παρηγορεῖ τὸ ποιμνιὸ του μὲ τὸν θεάρεστο λόγο του. Ἔτρεχαν νὰ ἀκούσουν τὸν δάσκαλο πὺν ἦταν ὠχρὸς, ἰσχνὸς, γερμένος ἀπὸ τὴν αὐστηρὴ νηστεία, μεταμορφωμένος ὅμως ἀπὸ τὴν θεία ἔμπνευση, ἀκόμη καὶ Ἑβραῖοι, εἰδωλόλατρες, αἵρετικοί. Ὁ Ἀρκάδιος τὸν τοποθέτησε στὴν Πατριαρχικὴ ἔδρα στὴν Κωνσταντινούπολη τὸ 398. Ὁ Ἰωάννης μοίρασε τὴν περιουσία του στοὺς φτωχοὺς, θεμελίωσε νοσοκομεῖα καὶ προσπαθοῦσε νὰ γλυκάνει τὸν ἀνθρώπινο πόνο. Ἡ αὐτοκράτειρα Εὐδοξία φρόντισε νὰ τὸν καθαίρει ἡ Σύνοδος τῆς Καρχηδόνας καὶ νὰ τὸν ἐξορίσει στὴν Βιθυνία. Πέθανε στὶς 14 Σεπτεμβρίου 407.

Οἱ Τρεῖς Ἱεράρχες ὑπῆρξαν στοργικὸι καθοδηγητὲς τοῦ ἀνθρώπου, ἀληθινοὶ ψυχολόγοι καὶ παιδαγωγοί. Συνδύασαν τὰ ὑψηλότερα διδάγματα τῆς Ἑλληνικῆς φιλοσοφίας μὲ τὴν διδασκαλία τοῦ Χριστοῦ καὶ ἔθεσαν τὶς βάσεις ἐνὸς νέου πολιτισμοῦ, τοῦ Ἑλληνοχριστιανικοῦ. Ἦταν καὶ παρὰ μὲν οἱ μελίρροτοι ποταμοὶ τῆς σοφίας. Ἐδειξαν μεγάλο ἐνδιαφέρον γιὰ τὴν μόρφωση τῆς νεολαίας καὶ θεωροῦνται ἅγιοι παιδαγωγοί. Ἡ Ἐκκλησία μας δίκαια τοὺς ὀνόμασε «μέγιστους φωστῆρες τῆς τρισηλίου θεότητος».

ΣΤΑΥΡΟΣ Η ΤΗΣ ΑΜΑΡΤΙΑΣ ΚΑΤΑΡΓΗΣΙΣ

(ΑΓΙΟΣ ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΠΑΛΑΜΑΣ)

Ἄρχιμ. Ἰωακείμ Μούκανου
Ἱεροκήρυκος

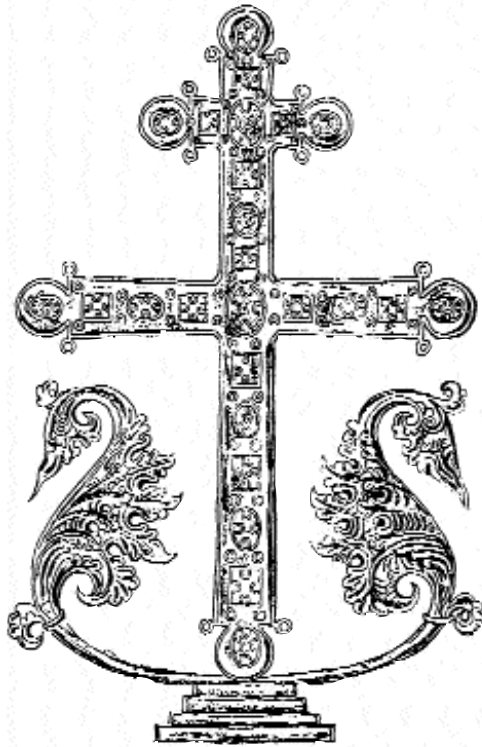
Στὸ μέσο τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς ἡ Ἐκκλησία μας προβάλλει τὸν Τίμιο τοῦ Κυρίου Σταυρὸ γιὰ νὰ καταστήσει ἐναργῆ τὸ βαθύτερο σκοπὸ τοῦ ἀγῶνα καὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ζωῆς κατὰ τὴ διάρκεια τῶν πανσέπτων αὐτῶν ἡμερῶν. Ἡ μεγάλη ἑορτὴ τῆς Σταυροπροσκυνήσεως γίνεται ἀφορμὴ χαρᾶς καὶ ὑπενθύμισης μὰ καὶ ὁ Σταυρὸς, τὸ θέλημα τοῦ Πατρὸς, ἡ δόξα τοῦ Υἱοῦ καὶ τὸ ἀγαλλίαμα τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, σύμφωνα μὲ τὴ διδασκαλία τοῦ ἱεροῦ Χρυσοστόμου, μιλάει μυστικὰ στὶς καρδιές μας καὶ μᾶς κατακλύζει μὲ ἀλάλητους στεναγμούς, μὲ τὴν ἐνατένιση τοῦ Ἐσταυρωμένου Λυτρωτῆ μας.

Ἡ προσήλωση τοῦ Κυρίου στὸ ζωηφόρο ξύλο τοῦ Σταυροῦ ἀποτελεῖ τὸ ἐπαχθέστερο καὶ ἀποτροπια-

στικότερο ἔγκλημα στὴν ἱστορία τῆς ἀνθρωπότητας. Ἡ κακία τῶν ἀνθρώπων καὶ ἡ ἐμπάθειά τους δὲν δίστασε νὰ παραδώσει στὴν πυρὰ ἀθώους, νὰ ἀνεβάσει στὸ ἱκρίωμα δικαίους, νὰ πνίξει στὸ αἷμα ἀνυπεράσπιστους, ὑπεράνω δὲ ὄλων νὰ ἀποτολμήσει τὴν σταυρικὴ καταδίκη τοῦ Κυρίου.

Ὁ Θεὸς μέσα στὸν παράδεισο ἔλαβε χῶμα, τὸ ἔπλασε, τὸ ἐμφύχωσε μὲ τὴν πνοή Του, τὸ ἐτίμησε μὲ τὴν εἰκόνα Του καὶ δημιούργησε τὸν ἄνθρωπο. Ὁ ἄνθρωπος σὲ ἀπάντηση, ἀντὶ τῆς αἵδιας εὐγνωμοσύ-

νης καὶ ἀτέρμονης δοξολογίας, ἐγκατέστησε τὸν Δημιουργό του χωρὶς μορφὴ, χωρὶς πνοή, καρφωμένο στὸ ἀτιμωτικὸ ξύλο τῆς αἰσχύνης. Ἡ ἀχαρακτήριστη καὶ παράλογη συμπεριφορὰ τοῦ ἀνθρώπου, τοῦ πλήτ-

τει τὴν κεφαλὴ περισσότερο ἀπὸ τὸ ἀκάνθινο στεφάνι, τοῦ κεντᾶ τὴν πλευρὰ ὀδυνηρότερα ἀπὸ τὴν στρατιωτικὴ λόγχη, τοῦ πικραίνει τὰ χεῖλη περισσότερο ἀπὸ τὴν χολή.

Ὁ Σταυρὸς τοῦ Χριστοῦ ἐκπροσωπεῖ μὲ τὸν πιὸ γλαφυρὸ τρόπο ἓναν ὀλόκληρο κόσμον αἰσθημάτων· τὸν κόσμον τῆς Χριστιανικῆς πίστεως. Ἀποτελεῖ τὴ συντριβὴ τῆς ἁμαρτίας, τὸ ἐνέχυρο τῆς σωτηρίας, τὴν ἀπονέκρωση τῶν παθῶν. Τὴν θλίψη πού ἀπεργάζεται καὶ κυφορεῖ τὴν ἠθικὴ τελείωση τοῦ ἀνθρωπίνου γένους. Τὸ αἷμα πού ἔρρευσε ἄφθοно ἀπὸ τοὺς Μάρτυρες, τὰ δάκρυα τῆς μετανοίας τῶν Ὁσίων, ὁ ἰδρῶτας τοῦ κόπου τῶν Δικαίων, τὸ μυστήριον τῆς θείας φιλανθρωπίας, ἡ ψηλαφητὴ ἀπόδειξη τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ.

Οἱ ἄνθρωποι στὴν διαχρονία τῆς ἱστορίας τοὺς ἐπιζητοῦν μιὰ τραγικότητα γιὰ νὰ τοὺς δονήσει. Χορτασμένοι καὶ ἀνικανοποίητοι ἀπὸ ἐξαγγελίες καὶ δημαγωγικὰς ὑποσχέσεις δὲν συγκινοῦνται εὐκόλα ἀπὸ ὁμορφα λόγια, ὅσο ἐλκυστικὰ κι ἂν ἦχουν. Δὲν κατακτιοῦνται αὐτοστιγμὴ ἀπὸ ἐπαγγελίες καὶ προγράμματα. Ἀμφιβάλλουν ἔντονα γιὰ τὰ κίνητρα καὶ ἀποδίδουν ἰδιοτελεῖς σκοποὺς καὶ συμφέροντα στὶς πάσης φύσεως μεγαλοστομίες καὶ στὰ βερμπαντιστικὰ πυροτεχνήματα. Ὑποχωροῦν ὅμως καὶ ὑποκλίνονται εὐλαβικὰ μπροστὰ στὸν ἐμπνευστὴ τους, ὅταν ἐκεῖνος ἐπικυρῶνει τὴν διδασκαλία του καὶ τὴν προσυπογράφει μὲ τὸ προσφορώτερο μέσο γιὰ μιὰ τέτοια ὑπογραφή, μὲ τὸ αἷμα του.

Ὁ Θεὸς καρφωμένος στὸ Σταυρὸ, σταυρώνει τὶς πλάνες μας, θεραπεύει τὰ ἔλκη τῶν πληγῶν μας, ἐπιχέει ἔλαιον καὶ οἶνον στὰ τραύματα τῶν ἀδυναμιῶν μας, φωτίζει τὰ ἀδιέξοδά μας καὶ μᾶς ὑπενθυμίζει μιὰ ἀναντίρρητη ἀλήθεια. Κανεῖς μας δὲν ἀξιῶνεται τῆς δόξης καὶ τῆς χαρᾶς τῆς Ἀναστάσεως ἂν δὲν διέλθει σιωπηλά, καρτερικὰ καὶ ἀγόγγυστα μέσα ἀπὸ τὴν ταπείνωση καὶ ὀδύνη τῆς θλίψεως καὶ τοῦ πόνου τοῦ Σταυροῦ.

Ὁ προσωπικὸς τόνος στὴν ἀναγνώριση τῆς θεϊκῆς θυσίας εἶναι αὐτὸς πού πρέπει νὰ διατηρηθεῖ ἀνόθευτος καὶ ἀκέραιος. Νὰ συνειδητοποιήσουμε ὅτι ἡ θυσία τοῦ Γολγοθᾶ τελεσιουργήθηκε προσωπικὰ γιὰ τὸν καθένα μας. Ἐπομένως ὀφείλομε νὰ βροῦμε τὸν τρόπο νὰ οἰκειοποιηθῶμε τὴν ἀπολύτρωση καὶ ἐξαγορὰ ἀπὸ τὴν ποικιλώνυμη ἁμαρτία.

Ἐνώπιον τοῦ Ἐσταυρωμένου Κυρίου μας εἶναι προτιμώτερο νὰ μιλήσει ἡ καρδιὰ παρὰ τὰ χεῖλη μας. Κοιτᾶ Του ἐπανευρίσκουμε ὅ,τι χάσαμε στὴν ἀσωτεία μας, ζῶντας μακρυνὰ Του, τὴν ἀξία μας ὡς πρόσωπα, τὴν εἰρήνη, τὴν ἐλευθερία μας. Κατασπασόμενοι τὸ κατάστικτο ἀπὸ τοὺς μώλωπες καὶ διάτρητο ἀπὸ τοὺς ἦλους Τίμιο Σῶμα Του ἂς ψελλίσουμε ἱκετευτικά:

Ὁ Σταυρὸς σου, Χριστέ,

εἰ καὶ ξύλον ὁράται τῆ οὐσία

ἀλλὰ θεῖαν περιβέβληται δυναστείαν·

ὄν προσκυνοῦντες δοξάζομεν σε, Σωτήρ·

ἐλέησον ἡμᾶς

Ο ΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΑΓΙΟ ΙΓΝΑΤΙΟ ΑΝΤΙΟΧΕΙΑΣ

Ἀρχιμ. Παντελεήμονος Μουτάφη
Πρωτοσυγγέλλου

Μία ἀπὸ τὶς σημαντικότερες δυσκολίες πὸν ἀντιμετώπισε ἡ Ἐκκλησία κατὰ τοὺς τρεῖς πρώτους αἰῶνες τῆς ἱστορίας τῆς ἦταν αὐτὴ τῆς ἐνότητας. Δὲν πρόκειται ὁμως γιὰ μία θεωρητικὴ ἢ θεολογικὴ ἀναζήτηση, ἀλλὰ γιὰ πρόβλημα πὸν ἀγγίζει τὴν ἴδια τὴν οὐσία τῆς Ἐκκλησίας καὶ τὴν διασφάλιση τῆς πίστεως τῆς.

Οἱ πατέρες τῶν τριῶν πρώτων αἰῶνων στήριξαν τὴν διδασκαλία τους στὴν Καινὴ Διαθήκη καὶ στό κήρυγμα τῶν Ἀποστόλων, τονίζοντας ὅτι ἡ ἐνότητα τῆς Ἐκκλησίας διασφαλίζεται ἀπὸ τὸν ἐπίσκοπο, ὁ ὁποῖος, ὡς προεστῶς τῆς τοπικῆς ἐκκλησίας, εἶναι ὁ ἐγγυητὴς τῆς πίστεως, ἀφοῦ ὀρθοτομεῖ τὴν ἀλήθεια καὶ τελεῖ τὸ κατ' ἐξοχὴν μυστήριο, τὴν Θεία Εὐχαριστία.

I. Τὸ ἱστοριοθεολογικὸ πλαίσιο

Ὁ Ἰγνάτιος ὁ ἐπονομαζόμενος καὶ Θεοφόρος ἀνήκει στοὺς ἀποστολικούς πατέρες καὶ διετέλεσε δεύτερος ἐπίσκοπος Ἀντιοχείας, διαδε-

χθεὶς τὸν πρῶτο ἐπίσκοπο τῆς πόλεως Εὐόδιο. Οἱ μαρτυρίες γιὰ τὴν πολύχρονη ἀρχιερατεία του δὲν εἶναι ἐπαρκεῖς καὶ γιὰ τὸν λόγο αὐτὸ δὲν μποροῦμε νὰ μιλήσουμε μὲ βεβαιότητα. Ἡ δραστηριότητά του τοποθετεῖται μεταξὺ τῶν ἐτῶν 70 καὶ 107,

στοιχεῖο πὸν μᾶς ὀδηγεῖ στὴν βεβαιότητα ὅτι θὰ πρέπει νὰ εἶχε γνωρίσει τοὺς Ἀποστόλους. Ἀπὸ τὰ κείμενα τοῦ Ἰγνατίου διαφαίνεται ὅτι τὸ περιβάλλον στὸ ὁποῖο ἔδρασε ἦταν ἐλληνικό. Ὡστόσο, τὸ θέμα τῆς παιδείας του παραμένει ἓνα ἀνοικτὸ πρόβλημα, ἀφοῦ δὲν φαίνεται νὰ ὑπάρχει συμφωνία

μεταξὺ τῶν πατρολόγων καὶ ὡς ἐκ τούτου δὲν ἔχει δοθεῖ ἀκόμη σαφὴς ἀπάντηση. Πάντως, εἴτε ἦταν αὐτοδίδακτος, εἴτε παρακολούθησε γιὰ κάποιον χρονικὸ διάστημα συστηματικὰ μαθήματα, θὰ πρέπει νὰ ἀποδεχθοῦμε, ὅτι πρόκειται γιὰ ἀξιόλογο συγγραφέα, ἢ ἀξία τοῦ ἔργου τοῦ ὁποῖου εἶναι ἀναμφισβήτητη, τόσο ἀπὸ θεολογικὴ ὅσο καὶ ἀπὸ ἱστορικὴ

ἄποψη.

Στὴν ὁδὸ τοῦ μαρτυρίου ἀναφέρεται ὅτι τὸν συνόδευαν δέκα Ρωμαῖοι στρατιῶτες. Καθ' ὁδὸν ἐπικοινωνοῦσε μὲ χριστιανοὺς τῶν πόλεων ἀπὸ τὶς ὁποῖες περνοῦσε καὶ ἔστελνε καὶ ἐπιστολὰς σὲ χριστιανικὰς κοινότητες. Μαρτυρεῖται ὅτι στὴν Σμύρνη ἔγινε δεκτὸς ἀπὸ τὸν ἱερόν Πολύκαρον, καθὼς καὶ ἀπὸ ἀντιπροσώπου γειτονικῶν πόλεων. Φαίνεται ὅτι ἐκτὸς ἀπὸ τὶς προφορικὰς ὁδηγίαις πρὸς τοὺς ἔδωσε, ἔστειλε σὲ ἐκκλησίες τῶν πόλεων αὐτῶν καὶ ἐπιστολὰς. Ἄσπερ εἶναι ἐπίσης οἱ πληροφορίες γιὰ τὸν χρόνον τῆς συλλήψεως, καθὼς καὶ τοῦ μαρτυρίου τοῦ πρὸς συνέβη στὸ ἀμφιθέατρο τῆς Ρώμης. Ὁ χρόνος τῆς συλλήψεως τοῦ τοποθετεῖται στὰ μέσα τῆς βασιλείας τοῦ Τραϊανοῦ, δηλαδὴ μεταξὺ τῶν ἐτῶν 107 καὶ 118, ἐνδεχομένως κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ σύντομου, ἀλλὰ σκληροῦ διωγμοῦ πρὸς μαρτυρεῖται ἀπὸ τὸν Πλίνιον τὸν νεώτερον.

Ὁ Ἰγνάτιος συνέγραψε ἐπιστολὰς, οἱ ὁποῖαι διεσώθησαν σὲ συλλογὰς, σὲ τὶς ὁποῖες ὅμως συμπεριελήφθησαν καὶ ἀρκετὰς νόθαι. Δραστηριοποιεῖται σὲ μίαν ἐποχὴν κατὰ τὴν ὁποία πρῶτον, δὲν εἶχε διαμορφωθεῖ ἀκόμη ἡ διδασκαλία τῆς Ἐκκλησίας γιὰ τὸν θεσμὸν τοῦ ἐπισκόπου καὶ δεύτερον, δὲν εἶχε ἐπαρκῶς διασαφηνισθεῖ ἡ λειτουργία τοῦ μέσα στὴν εὐχαριστιακὴ σύναξιν. Ἐνδιαφέρον παρουσιάζουν δύο μαρτυρίαι τοῦ ἴδιου τοῦ Ἰγνατίου, σύμφωνα μὲ τὶς ὁποῖαι, πρῶτον, ὁ ἴδιος ἀποκαλεῖ τὸν ἑαυτὸν τοῦ ἐπίσκοπον τῆς Συρίας καὶ δευτε-

ρον, μίαν ἀναφορὰν τοῦ γιὰ τὴν συνάντησιν πρὸς εἶχε στὴν Τρωάδα μὲ κάποιον διάκονον ἀπὸ τὴν Κιλικίαν. Ἀπὸ τὰ παραπάνω συμπεραίνεται ὅτι ἡ δικαιοδοσία τοῦ δὲν περιοριζόταν μόνον στὴν περιοχὴ τῆς Ἀντιόχειας, ἀλλὰ καὶ στὴν εὐρύτερη γεωγραφικὴ ἢ καὶ διοικητικὴ τῆς περιφέρειας.

Θὰ πρέπει νὰ τονισθεῖ ὅτι μὲ τὴν θεολογικὴ σκέψιν τοῦ Ἰγνατίου θεμελιώνεται ἡ ἐνότης τῆς Ἐκκλησίας, ὅχι πλέον πρακτικὰ ἢ περιστασιακὰ, ἀλλὰ σὲ θεολογικὸ πλαίσιον, μὲ βάση τὴν ἐν Χριστῷ φανέρωσιν τῆς ἀλήθειας. Δὲν φαίνεται νὰ διστάζει νὰ χρησιμοποιήσῃ ὅρους πρὸς προέρχονταν ἀπὸ τὴν εἰδωλολατρικὴ ἢ τὴν ἰουδαϊκὴ παράδοσιν, τοὺς ἔδινε ὅμως νέο, χριστιανικὸ περιεχόμενον.

Κύριον μέλημα τοῦ Ἰγνατίου, ὅπως διαφαίνεται ἀπὸ τὶς ἐπιστολὰς τοῦ, εἶναι ἡ διασφάλισιν τῆς ἐνότητος τῆς Ἐκκλησίας, καὶ ἡ θωράκισίν τῆς ἀπὸ τὶς κάθε λογῆς αἰρετικὰς καὶ σχισματικὰς διδασκαλίαις πρὸς ἐμφανίζονταν στὴν ἐποχὴν τοῦ. Ἐλέγχοντας αὐτὰς τὶς αἰρετικὰς δοξασίαις, τονίζει τὴν πραγματικότητα τῆς σάρκωσιν τοῦ Χριστοῦ.

Ἐνα ἀκόμη ἐνδιαφέρον στοιχεῖον τῆς θεολογικῆς τοῦ σκέψιν ἀπαντᾶται στὴν προσπάθειάν τοῦ γιὰ σαφὴν ἱεραρχικὴν ὀργάνωσιν τῆς Ἐκκλησίας, ἀφοῦ στὸ ἔργον τοῦ ἐμφανίζονται γιὰ πρώτη φορὰ οἱ βαθμοὶ τῆς ἱερωσύνης, τοῦ ἐπισκόπου, τοῦ πρεσβυτέρου καὶ τοῦ διακόνου.

Ο ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ ΑΒΔΗΡΩΝ

Γεωργίου Χ. Τσιγάρα
Θεολόγου

Στὸ λοφίσκο τῶν Ἀβδήρων, στὸ βυζαντινὸ Πολύστυλο, στὴν Μπουλούστρα τῆς Ὀθωμανικῆς περιόδου, μιὰ κωμόπολη μὲ σημαντικὴ ἱστορικὴ καὶ πολιτιστικὴ διαδρομὴ, εἶναι κτισμένη ἡ ἐκκλησία πού τιμᾶται στὴν μνήμη τῆς ἁγίας Παρασκευῆς. Θὰ πρέπει νὰ σημειωθεῖ ὅτι τὰ Ἰβδηρα κατὰ τὴν διάρκεια τῆς Ὀθωμανικῆς περιόδου ἦταν ἕνας χριστιανικὸς οἰκισμὸς, ὁ ὁποῖος ἀπὸ δημογραφικὴ ἄποψη παρέμεινε ἀνέπαφος ἀκόμη καὶ μετὰ τὴν Μικρασιατικὴ Καταστροφή.

Γιὰ τὴν οἰκοδομικὴ ἱστορία τοῦ ναοῦ τῆς Ἁγίας Παρασκευῆς, ὅπως καὶ γιὰ τὶς περισσότερες ἐκκλησίες τῆς Ξάνθης, δὲν ἔχουν διασωθεῖ ἐπαρκεῖς πληροφορίες. Ἔτσι, δὲν ἔχει σήμερα πλήρως ἀποσαφηνισθεῖ, τόσο τὸ ἔτος τῆς ἀνοικοδόμησής τοῦ ναοῦ ὅσο καὶ τὸ εὖρος τῶν ἐργασιῶν τῆς ἀνακαίνισής. Σὲ μιὰ ἐνθύμηση πού εἶναι καταγεγραμμένη σὲ ἐκκλησιαστικὸ βιβλίον τῆς περιοχῆς ἀναφέ-

ρεται ὅτι ὁ ναὸς ἀνακαινίστηκε τὸ ἔτος 1845. Ἐξάλλου, στὴν προφορικὴ παράδοση τῶν κατοίκων ἔχει διασωθεῖ ἡ μαρτυρία ὅτι στὴν περίοδο αὐτὴ κάηκε ἕνα μέρος τοῦ ναοῦ καὶ ὅτι στὰ 1845 πραγματοποιήθηκαν ἐπισκευαστικὲς ἐργασίες. Στὰ στοιχεῖα αὐτὰ θὰ πρέπει νὰ προστεθοῦν καὶ οἱ συνέπειες τῶν καταστροφικῶν σεισμῶν τοῦ ἔτους 1829. Ἐπίσης ἡ ἐπιγραφή, πού εἶναι σήμερα ἐντοιχισμένη ἐξωτερικὰ στὸν δυτικὸ τοῖχο τοῦ νεότερου ναρθήκα, ἀναφέρει μόνον τὴν ἡμερομηνία 1 Μαρτίου 1845, καθὼς καὶ τὰ

ὀνόματα τῶν κτιστῶν. Οἱ πληροφορίες αὐτὲς τῆς ἐπιγραφῆς δὲν διαφωτίζουν τὸ πρόβλημα καὶ κατὰ συνέπειαν δὲν μπορούμε νὰ μιλήσουμε μὲ σιγουριά, ἂν τὸ ἔτος αὐτὸ ἀναφέρεται στὴν ἐκ βᾶθρων ἀνοικοδόμηση τοῦ μνημείου, ἢ σὲ ἐπισκευαστικὲς ἐργασίες, τὸ εὖρος τῶν ὁποίων παραμένει σήμερα ἄγνωστο. Σὲ κάθε περίπτωση πάντως, οἱ ἐργασίες τοῦ

1845 πραγματοποιήθηκαν στα χρόνια της αρχιερατείας του μητροπολίτη Ξάνθης Ευγενίου (1831-1848), ο οποίος θα πρέπει να φρόντισε και για την αγιογράφηση του ναού και για τον εξοπλισμό του με φορητές εικόνες και εκκλησιαστικά έπιπλα.

Η εκκλησία της Αγίας Παρασκευής είναι μια τυπική τρικλιτη βασιλική με πλατύτερο τὸ κεντρικό της κλίτος και στενότερα τὰ πλευρικά. Ανατολικά καταλήγει σὲ ἡμικυκλική κόγχη και στὰ δυτικά ὁ νάρθηκας εἶναι νεότερη προσθήκη, ἀντικατάσταση, ἐνδεχομένως τοῦ παλαιότερου ξυλόπηκτου. Τὸ Ἱερὸ Βῆμα εἶναι εὐρύχωρο και χωρίζεται ἀπὸ τὸν κυρίως ναὸ με ξύλινο τέμπλο πὸν κοσμεῖται με φυτικό και ἀνθικὸ διάκοσμο λαϊκοῦ χαρακτήρα.

Τὸ κωδωνοστάσιο βρίσκεται στὴν βορειοδυτικὴ πλευρὰ και εἶναι κτισμένο, σύμφωνα με σχετικὴ ἐπιγραφή, τὸ ἔτος 1874. Τὴν χρονιά αὐτὴ οἰκοδομήθηκαν μόνο οἱ δύο πρῶτοι λιθόκτιστοι ὄροφοι, οἱ δὲ ἄλλοι δύο ἀνώτεροι και τούβλινοι εἶναι τῆς περιόδου 1928-1931, ὅποτε και πραγματοποιήθηκαν και ἄλλες ἀνακαινιστικὲς ἐργασίες στὸν περίβολο τῆς ἐκκλησίας.

Στὶς ἐσωτερικὲς ἐπιφάνειες τοῦ ἀνατολικοῦ, τοῦ βόρειου και νότιου κλίτους ἔχει διασωθεῖ, ἀποσπασματικά βέβαια, σημαντικό μέρος ἀπὸ τὸ εἰκονογραφικὸ πρόγραμμα. Διακρίνονται μεμονωμένες μορφὲς ἁγίων, εὐχαριστιακά θέματα στὸ χῶρο τοῦ Ἱεροῦ Βήματος, και στοὺς τοίχους τῶν πλευρικῶν κλιτῶν τοποθε-

τοῦνται σκηνὲς ἀπὸ τὸν χριστολογικὸ και θεομητορικὸ κύκλο.

Ἀπὸ τὶς εἰκόνες τοῦ τέμπλου ξεχωρίζουν αὐτὴ τοῦ παντοκράτορα Χριστοῦ, πὸν χρονολογεῖται στὰ 1904 και εἶναι ἔργο τοῦ Ἀδριανουπολίτη ζωγράφου Μιχαὴλ Δημοπούλου. Ἡ ἐφέστια εἰκόνα τῆς ἁγίας Παρασκευῆς παρουσιάζει ἐνδιαφέρον, γιατί ἡ ἁγία ἀπεικονίζεται με μοναχικὴ ἐνδυμασία, εἰκονογραφικὸ στοιχεῖο πὸν ὀδηγεῖ στὴν ταύτισή της με τὴν ἁγία Παρασκευὴ τὴν Ἐπιβατηνὴ.

Στὸν βόρειο τοῖχο εἶναι ἀναρτημένη ἡ λιτανευτικὴ εἰκόνα τῆς ἴδιας ἁγίας, στὴν ὁποία ἀπεικονίζεται με ἀρχαϊκὴ ἐνδυμασία μάρτυρα, στοιχεῖο πὸν μπορεῖ νὰ τὴν ταυτίσει με τὴν ἁγία Παρασκευὴ τὴν Ρωμαία.

Στὸ νότιο τοῖχο εἶναι ἀναρτημένη ἡ εἰκόνα τοῦ νεομάρτυρα ἁγίου Γεωργίου πὸν μαρτύρησε στὰ Ἰωάννινα, ἔργο τοῦ ἁγιορεϊτικοῦ ἀγιογραφικοῦ οἴκου τῶν Ἰωασαφαίων.

Σὲ προσκυνητᾶριο τοῦ νάρθηκα βρίσκεται ἡ εἰκόνα τῆς ἁγίας Παρασκευῆς, δουλεμένη ἀπὸ ἄξιο ζωγράφο, πὸν χρονολογεῖται στὰ τέλη τοῦ 18ου και στὶς ἀρχὲς τοῦ 19ου αἰῶνα. Ἡ ἁγία ἀπεικονίζεται με μοναχικὴ ἐνδυμασία και ἀρχαϊκὸ μανδύα. Πρόκειται για καθιερωμένο εἰκονογραφικὸ τύπο στὴν ἐποχὴ αὐτὴ πὸν ἀποτελεῖ συμφυρομὸ τῶν εἰκονογραφικῶν χαρακτηριστικῶν τῆς ἁγίας Παρασκευῆς τῆς Ρωμαίας και τῆς ἁγίας Παρασκευῆς τῆς Ἐπιβατηνῆς. Ἡ τελευταία τιμᾶται ἰδιαίτερα στὴν Θράκη.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΕΣ ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Ἐπιμέλεια:

Ἀρχιμ. Παντελεήμων Μουτάφης
Πρωτοσύγκελλος

ΕΚΤΑΚΤΗ ΣΥΓΚΛΗΣΗ ΤΗΣ ΙΕΡΑΡΧΙΑΣ

Στις 9 και 10 Ἰανουαρίου 2003, συνήλθε σὲ ἑκτακτη συνεδρία ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Μεταξὺ τῶν θεμάτων τῆς ἡμερησίας διατάξεως ἦταν καὶ ἡ ἐκλογή ἀρχιερέων. Ἔτσι, στή χηρεύουσα Ἱερά Μητρόπολη Θήρας, Ἀμοργοῦ καὶ Νήσων ἐξελέγη Μητροπολίτης ὁ ἡγούμενος τῆς Ἱ. Μ. Παναγίας Χοζοβιωτίσης Ἀρχιμ. Ἐπιφάνιος Ἀρτέμης. Τιτουλάριος ἐπίσκοπος τῆς πάλαι ποτὲ διαλαμψάσης Ἐπισκοπῆς Βελεστίνου ἐξελέγη ὁ Ἀρχιμ. Δαμασκηνὸς Καζανάκης, Πρωτοσύγκελλος τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Δημητριάδος. Γιὰ τὴν πλήρωση τῆς θέσεως τιτουλαρίου Ἐπισκόπου, Γενικοῦ Διευθυντοῦ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας, μὲ τὸν τίτλο τῆς πάλαι ποτὲ διαλαμψάσης Ἐπισκοπῆς Φαναρίου ἐξελέγη ὁ Ἀρχιμ. Ἀγαθάγγελος Χαραμαντί-

δης. Τιτουλάριος Ἐπίσκοπος μὲ τὸν τίτλο τῆς πάλαι ποτὲ διαλαμψάσης Ἐπισκοπῆς Κορωνείας ἐξελέγη ὁ Ἀρχιμ. Παντελεήμων Καθρεπτίδης, ἱεροκῆρυξ τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν.

Ο ΣΕΒ. ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΜΑΣ ΣΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ

Ἀπὸ 20 ἕως 24 Ἰανουαρίου πολυμελὴς ἀντιπροσωπεία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἀπὸ Ἀρχιερεῖς, κληρικούς καὶ λαϊκούς, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ ὁ Μητροπολίτης μας, ἐπισκέφθηκε τὴς Βρυξέλλες, τὸ κέντρο τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐνωσης, καὶ ἐνημερώθηκε γιὰ ὅσα διαδραματίζονται στὸ Εὐρωπαϊκὸ Κοινοβούλιο.

Τὴν ἀντιπροσωπεία προσκάλεσε ὁ εὐρωβουλευτὴς κ. Ἐμμανουὴλ Μπακόπουλος, ἡ συμβολὴ τοῦ ὁποίου στὴν ἐπιτυχία τῆς ἐπισκέψεως ἦταν

σημαντική.

Ἐναντιροσωπεία ἀπὸ Ἀρχιερεῖς εἶχε τὴν εὐκαιρία νὰ συναντηθεῖ μὲ τὸν Πρόεδρο τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ Κοινοβουλίου Patric Cox καὶ νὰ ἀνταλλάξει σημαντικὲς σκέψεις, ἀλλὰ καὶ προτάσεις τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

ΕΟΡΤΗ ΤΟΥ ΙΕΡΑΤΙΚΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ “Ο ΚΑΛΟΣ ΠΟΙΜΗΝ”

Σὲ ἀτμόσφαιρα πνευματικῆς ἀγαλλιάσεως καὶ οἰκογενειακῆς χαρᾶς συναντήθηκε ὁ Σεβασμιώτατος μὲ τοὺς κληρικούς τῆς Μητροπόλεως μας καὶ τὶς οἰκογένειές τους μὲ τὴν εὐκαιρία τῆς κοπῆς τῆς πρωτοχρονιάτικης πίτας.

Ἡ ἐκδήλωση πραγματοποιήθηκε τὸ ἀπόγευμα τῆς Κυριακῆς 26 Ἰανουαρίου σὲ αἶθουσα κεντρικοῦ ξενοδοχείου τῆς Ξάνθης, παρουσία καὶ τῶν ἀρχόντων τῆς πόλεως.

Ὁ Σεβασμιώτατος στὴν σύντομη ὁμιλία του ἐξήρε τὸ ἔργο τῶν κληρικῶν στὸν σύγχρονο κόσμο, εὐχαρίστησε τὰ μέλη τῶν οἰκογενειῶν τους γιὰ τὴν παρουσία τους στὴν ἐκδήλωση καὶ τέλος μοίρασε δῶρα σ’ ὅλα τὰ παιδιά τῶν ἱερέων.

ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΠΡΟΣ ΤΙΜΗΝ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ

Ἡ Ἱερά Μητρόπολή μας, μὲ τὴν εὐκαιρία τῆς ἑορτῆς τῶν Τριῶν

Ἱεραρχῶν, διοργάνωσε καὶ φέτος ἐκδήλωση πρὸς τιμὴν τῶν ἐκπαιδευτικῶν τῆς Μητροπολιτικῆς μας περιφέρειας.

Ἡ ἐκδήλωση πραγματοποιήθηκε στὸ Πνευματικὸ Κέντρο Νεότητος τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως μὲ ὁμιλητὴ τὸν Θεοφιλέστατο Ἐπίσκοπο Θερμοπυλῶν κ. Ἰωάννη, ὁ ὁποῖος ἀνέπτυξε τὸ θέμα: *Ἡ διαχρονικὴ ἀξία τῆς διδασκαλίας τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν*. Τὴν ὁμιλία παρακολούθησαν ἐκπαιδευτικοὶ καὶ τῶν τριῶν βαθμίδων. Στὸ τέλος ἀναπτύχθηκε οὐσιαστικὸς διάλογος καὶ ἀνταλλαγὴ ἀπόψεων.

Ἐπίσης, μετὰ τὴν Θεία Λειτουργία τῆς ἑορτῆς τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν, ἡ Ἱερά Μητρόπολη παρέθεσε δεξίωση στοὺς ἐκπαιδευτικούς λειτουργοὺς στὴν Λέσχη Ἀξιωματικῶν Ξάνθης.

ΧΕΙΡΟΤΟΝΙΑ ΝΕΟΥ ΔΙΑΚΟΝΟΥ

Στὸν πανηγυρίζοντα Ἱερό Ναὸ Ὑπαπαντῆς τοῦ Κυρίου Γενισέας ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης μας χειροτόνησε Διάκονο τὸν ἀδελφὸ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Παναγίας Ἀρχαγγελιωτίσσης π. Πρόδρομο (κατὰ κόσμον Χρήστο) Μυλωνᾶ. Ὁ χειροτονηθεὶς κατάγεται ἀπὸ τὸ Μυρωδάτο καὶ εἶναι ἀπόφοιτος τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Σχολῆς Ξάνθης. Ὁ νέος διάκονος τοποθετήθηκε στὸν Ἱερό Ναὸ Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος Ξάνθης.

ΕΚΔΗΜΙΑ ΙΕΡΑΡΧΟΥ

Τὴν Τετάρτη 5 Μαρτίου 2003 αἰφνιδίως μετέστη πρὸς Κύριον ὁ Μακαριστὸς Μητροπολίτης Σερρών καὶ Νιγρίτης κυρὸς Μάξιμος.

Τῆς ἐξοδίου ἀκολουθίας, πὸν τελέσθηκε στὶς Σέρρες, προσέστη ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ.κ. Χριστόδουλος, περιστοιχούμενος ἀπὸ πλειάδα Μητροπολιτῶν.

Ὁ Μητροπολίτης μας παρέστη ὡς ἐκπρόσωπος τῆς Α.Π.Θ. τοῦ Οἴκου-μενικοῦ Πατριάρχου κ.κ. Βαρθολομαίου μεταφέροντας τὶς εὐχὲς τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας στὸν κλῆρο καὶ τὸν λαὸ τῆς χηρευσάσης Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

Η ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΤΙΜΗΣΕ ΤΟΥΣ ΠΟΛΥΤΕΚΝΟΥΣ

Σὲ ἀτμόσφαιρα ἐνθουσιασμοῦ καὶ ἀδελφικότητος καὶ παρουσία τῶν μελῶν τῶν πολυτέκνων οἰκογενειῶν τῆς πόλεώς μας, πραγματοποιήθηκε ἡ κοπὴ τῆς βασιλόπιτας τῶν πολυτέκνων ἀπὸ τὸν Σεβασμιώτατο Ποιμενάρχη μας, στὶς 5 Μαρτίου

Ἡ ἐκδήλωση πραγματοποιήθηκε στὸ Πνευματικὸ Κέντρο τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως. Στὴν ὁμιλία του ὁ Σεβασμιώτατος ἀναφέρθηκε στὴν οὐσιαστικὴ προσφορὰ τῶν πολυτέκνων οἰκογενειῶν, ἀλλὰ καὶ στὸν θεσμὸ τῆς οἰκογένειας. Στὸ τέλος τῆς

ἐκδήλωσης δόθηκαν χρηματικὰ ἔπαθλα σ' ὅλους τοὺς πρωτεύσαντες καὶ ἀριστεύσαντες μαθητὲς τῶν πολυτέκνων οἰκογενειῶν, ὡς δεῖγμα ἀγάπης ἀλλὰ καὶ συναντίληψης τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως στὶς οἰκογένειες αὐτές.

ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΤΗΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗΣ ΙΕΡΑΠΟΣΤΟΛΗΣ

Στὰ πλαίσια τοῦ ἑορτασμοῦ τῆς ἑβδομάδος Ἑξωτερικῆς Ἱεραποστολῆς, τὸ ὁμώνυμο Γραφεῖο τῆς Ἱ. Μητροπόλεως διοργάνωσε ἐκδήλωση τὴν Πέμπτη 20 Μαρτίου στὴν αἴθουσα ἐκδηλώσεων του μὲ ὁμιλητὴ τὸν Πρωτοσύγκελλο τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἱερισσοῦ Ἀρχιμ. π. Χρυσόστομο Μαϊδώνη, ὁ ὁποῖος ὁμίλησε στὸ πολυπληθὲς ἀκροατήριο μὲ θέμα «Ἱεραποστολή, ἡ Δόξα τοῦ Θεοῦ». Ἡ ὄλη ἐκδήλωση πλαισιώθηκε ἀπὸ προβολὴ φωτεινῶν διαφανειῶν (σλάϊτς) ἀπὸ τὸ ἱεραποστολικὸ ἔργο ποὺ διεξάγεται στὴν Ἀφρική.

ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ ΚΑΤΗΧΗΤΩΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ ΑΘΗΝΩΝ ΚΑΙ ΤΙΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΙΣ ΝΕΑΠΟΛΕΩΣ ΚΑΙ ΣΤΑΥΡΟΥΠΟΛΕΩΣ ΚΑΙ ΞΑΝΘΗΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΘΕΩΡΙΟΥ

Μεγάλη ἐπιτυχία σημείωσε ἡ τριήμερη συνάντηση κατηχητῶν ἀπὸ τὴν Ἱερὰ Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀθηνῶν, τὴν Μητρόπολη Νεαπόλε-

ως και Σταυρουπόλεως, καθώς και την Μητρόπολη Ξάνθης και Περιθεωρίου που πραγματοποιήθηκε στην Ξάνθη, από 19 έως 21 Μαρτίου.

Στην συνάντηση αυτή δόθηκε η δυνατότητα στους συμμετέχοντες να παρακολουθήσουν δύο εισηγήσεις, του ιεροκήρυκος της Μητροπόλεώς μας Ἀρχιμ. Σωφρονίου Γκουτζίνη και της κας Χάρης Δημητρακούδη, και στη συνέχεια να εργασθούν σε έξι ομάδες, παρουσιάζοντας στο τέλος τὰ πορίσματά τους.

Κατὰ τὴν παραμονή τους ἐδῶ τὸς δόθηκε ἡ εὐκαιρία νὰ γνωρίσουν ἀπὸ κοντὰ τὴν περιοχή, νὰ ἐπισκεφθοῦν τὴν ὄρεινὴ περιοχή, τὰ μοναστήρια μας, τὸ Ἐκκλησιαστικὸ Μουσεῖο, καθώς και ἄλλα ἀξιοθέατα τοῦ τόπου μας.

Τὴν Β΄ Κυριακὴ τῶν Νηστειῶν οἱ συμμετέχοντες στὴν συνάντηση εἶχαν τὴν εὐκαιρία νὰ ἐκκλησιαστοῦν στὴν Σταυρούπολη, δεύτερη ἔδρα τῆς Μητροπόλεώς μας, ὅπου τὴν Θεία Λειτουργία τέλεσε ὁ Σεβ. Ποιμενάρχης μας.

ΚΑΤΑΝΥΚΤΙΚΟΙ ΕΣΠΕΡΙΝΟΙ

Συνεχίζεται καὶ φέτος ὁ κύκλος τῶν κατανυκτικῶν ἑσπερινῶν με μεγάλη συμμετοχὴ τῶν πιστῶν, οἱ ὅποιοι κατακλύζουν τὸν Ἱερό Καθεδρικό Ναὸ τῆς τοῦ Θεοῦ Σοφίας.

Γιὰ φέτος ἔχουν προσκληθεῖ ἀπὸ τὸν Σεβ. Μητροπολίτη μας νὰ ὁμιλήσουν οἱ πανοσιολ. Ἀρχιμ. π. Διονύσιος Μάνταλος, π. Ἀθηναγόρας Κα-

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

● Η ΑΡΓΙΑ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ Σεβ. Μητροπολίτου Ξάνθης κ.κ. Παντελεήμονος	1
● ΑΠΟΚΡΙΑΤΙΚΕΣ ΣΚΕΨΕΙΣ Ἀρχιμ. Σωφρονίου Γκουτζίνη	3
● Η ΜΕΡΙΜΝΑ ΤΗΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΗΣ ΞΑΝΘΗΣ ΓΙΑ ΤΟ ΝΕΚΡΟΤΑΦΕΙΟ ΚΑΙ ΤΗΝ ΤΑΦΗ ΤΑ ΤΕΛΗ ΤΟΥ 19^{ΟΥ} ΑΙΩΝΑ ΚΑΙ ΤΙΣ ΑΡΧΕΣ ΤΟΥ 20^{ΟΥ} Ἰωάννη Μ. Μπακιρτζή	5
● ΝΟΜΟΣ Ἡ ΠΡΟΣΩΠΟ Πρωτ. Γεωργίου Ἀναγνωστόπουλου	7
● ΟΙ ΤΡΕΙΣ ΙΕΡΑΡΧΕΣ 30 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ Νικολάου Φωτιάδη	9
● ΣΤΑΥΡΟΣ, Η ΤΗΣ ΑΜΑΡΤΙΑΣ ΚΑΤΑΡΓΗΣΙΣ Ἀρχιμ. Ἰωακείμ Μουζάνου	11
● Ο ΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΑΓΙΟ ΙΓΝΑΤΙΟ ΑΝΤΙΟΧΕΙΑΣ Ἀρχιμ. Παντελεήμονος Μουτάφη	13
● Ο ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ ΑΒΑΗΡΩΝ Γεωργίου Χ. Σιγγάρα	15
● ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΕΣ ΕΙΔΗΣΕΙΣ Ἀρχιμ. Παντελεήμονος Μουτάφη	17

ρομαντζάνης, π. Ἰγνάτιος Ποῦτος, π. Νικήτας Βουτυρᾶς καὶ π. Κων/νος Σακαρίδης.

Στὸν Ἑσπερινὸ τῆς Συγγνώμης ὁμιλητὴς ἦταν ὁ Σεβ. Ποιμενάρχης μας.

Ὁ Σεβασμιότατος Μητροπολίτης μας με τὰ παιδιά τῶν κληρικῶν.

Άπό την επίσκεψη τῆς Εὐρωπαϊστολῆς στό Εὐρωπαϊκό Κοινοβούλιο καί στόν Πρόεδρο Patric Cox

